

verður, at vit mugu ansa okkum, tí framvegis er búskapurin rættiliga viðbrekin, tá ið hugsað verður um, at vit hava havt rokfskiskap, góðan fiskapris, lágt rentustøði og góðar inntøkur frá bankanum umframt ríkisstuðulin upp á næstan 1 mia. kr.

Búskaparráðið sigur eisini í síni frágreiðing, at gongdin er ikki haldgóð av serliga trimum orsökum:

1. Avkastid í stórum portum av fiskivinnuni bæði á sjógv og á landi er ov lítið til at endurnýggja framleiðslutólini.

2. Fiskastovnamir undir Føroyum verða troyttir til tað ítarsta. (Hetta sigur Búskaparráðið, hóast løgmaður sigur, at landsstýrið fer at reka ein varnan fiskivinnupolitikk).

Tí fer fiskiskapurin at fylgja fult út við skiftinum í tí livfrøðiliga grundarlagnum, sum fyrr ella seinni fer at koma.

3. Niðurslitin tól, bæði hjá tí privata og hjá tí almenna, fara at krevja útskiifting tey komandi árin.

Summi øki fáa onki burtúr

Tað er hugaligt, at fólkatalið aftur veksir í Føroyum.

Men eg haldi, at vit politikkarar skulu vera varugir við, at tað framvegis eru øki í Føroyum, sum avgjørt einki fáa burtúr úr vaksandi fólkatalinum.

Hetta er ein gongd, sum vit eiga at geva gætur og vita, at um vit skulu venda hesi gongd, so mugu livi-umstøðurnar bæði til arbeiðis og trivna bótast munandi.

Tað verður somuleiðis sagt, at arbeiðsloysið er minkað til 8%. Tað ljóðar hugaligt, tá hugsað verður um støðuna fyrri fáum árum síðani, men vit eiga at vita, at tað eru øki í Føroyum, sum hava munandi størri arbeiðsloysi enn tey 8%.

Gamla orðingin um, at dentur eigur at verða lagdur á at stuðla royndum at virka stóra tilfeingið, sum Norðhavssildin er, er aftur við í hesi løgmansrøðuni, tó uttan at nøkur nevnuver framstíg eru hend, hóast sildin nú hefur verið her í fleiri ár.

Tó haldi eg tað vera skilgott av landsstýrinum at hava sett eina verkætlan í gongd um orðing av einum vinnupolitikki. Tað verður neyðugt nú ongantíð ov skjótt at fáa stungið nakrar rektningarslignir út í kortið fyrri einum landsiktaðum vinnupolitikki.

Hetta kann koma okkara fiskivinnu til góðar, tá hon móguliga skal út í eina grótharða kapping við eina føroyska oljuvinnu.

Skal avtalan við lærarnar umfata onnur?

Um kappingarferið verður sagt, at skatta- og avgjaldsskipanir skulu endurskúðast, so føroyskar fyrirtøkur gerast uppaftr kappingarførari. Hvørjar broytingar er ætlanin at koma

við?

Um arbeiðsmarknaðin siggi eg, at ætlanin er at fáa eina skipan, sum kann loysa trætur á arbeiðsmarknaðinum so skjótt, tær koma í.

Figgjarmálaráðharrin hevur áður sagt, at hann ynskir skipanina, sum Lærafelagið hevur gjørt við landsstýrið, yvirfærda til onnur fakfeløg.

Er tað hetta, sum landsstýrið ætlar.

spurning, sum er, hvørjar ætlanir landsstýrið hevur um sambandið til Skotlands.

Sjálvstýrisflokkurin, sum jarðlegði hesa rutu, hevur seinni lovað, at teir vildu gera alt, sum stóð í teirra makt fyrri at endurreisa hana.

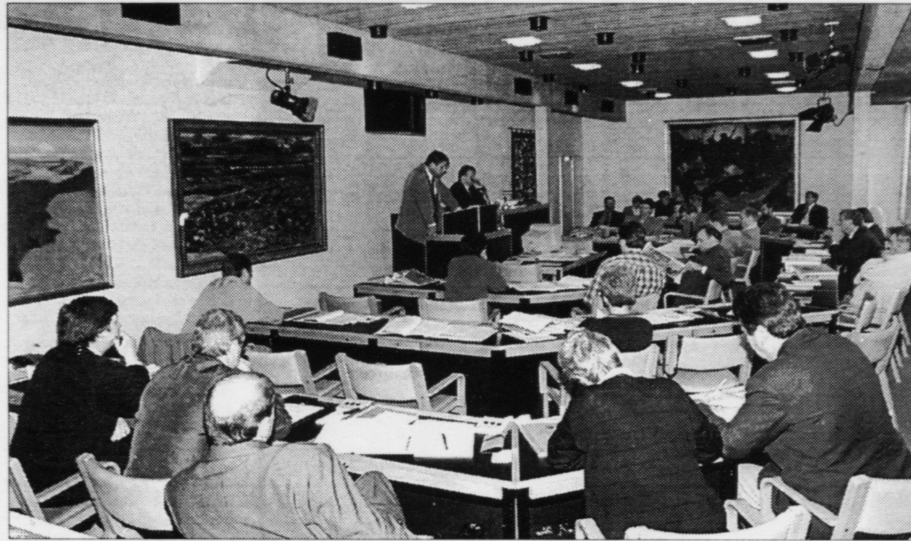
Kunnu vit vænta, nú Sjálvstýrisflokkurin aftur er við í samgongu, at nøkur nýhugsan verður á hesum

arbeiðsleysu fáa nøkur tilboð um aktivering og til betran av førleikakrøvum.

At billa fólk inn, at tvangsarbeiði ger tey fræls, hoyrir einari daprari fortíð til.

Vónandi vakna tey

Tað er nógv, sum bendir á, at ætlanin við fólkatryggingini hjá Fólkaflakkinum enn eigur undirtøku í hesi samgonguni.

Nú hevur tað ómetalan tjóðning, at samgongan, og ikki minst Hogni Hoydal, telva rætt, segði Jóannes Eidesgaard

Eisini vildi eg fegin fingið at vitað, hvi lógin um arbeiðsumhvørvið skal endurskúðast.

Tá málið varð framlagt seinast, vóru partarnir á arbeiðsmarknaðinum samdir um uppskotið, men nú vil landsstýrið hava lógina endurskúðaða.

Er tað eitt ávíst politiskt ynski aftanfyrri hetta?

Undanfarna samgonga hevði ætlanir um at privatisera landsjórðina í Føroyum. Hvørjar ætlanir hevur landsstýrið hesum viðvíkjandi?

Áðrenn vit fara á flog
Eg siggi, at tað eru tvær rutur, sum landsstýrið ræðfestir fram um áðr.

Tað er tað sum so einki skeiðt í, men eg sakni, at áðr farleiðir eisini verða nevndar. Í valrúsinum tosaðu menn um eina innanoyggjaflygving millum Suðuroynna og meginøkkið.

Men áðrenn farið verður á flog, kundi eg hugsað mær at spurt landsstýrið, um ætlanir eru um at økja túratalið á Suðuroyfarleiðini?

Ein jarðarferð í Suðuroynni kann fyrri ein, sum kemur norðanfjørðs frá, krevja ikki færri enn tvær yvirnáttingar. Náar tú ikki túrin kl. 6 mánamorgun, so mást tú bíða heilar 25 tímar, áðrenn næsti tútur er.

Henda farleið hevur færri túrar um vikuna enn áðr hava um samdøgrið. Tí hevði tað verið gott at vita, um landsstýrið hevur nakrar ætlanir á hesi farleið.

Orðingarnar um ferðavinnuna, sum sita sera væl, leiða meg inn á mín næsta

øki?

Skal alt skerjast?

Í tí partinum, sum snýr seg um almanna- og heilsuøki verður sagt, at krøv verða sett okkum um at bróta upp úr nýggjum eina lóggávu um almanna- og heilsuverkið, sum er lagað til føroyska samfelagið og figgjarkorku landsins.

Men júst henda orðingin um figgjarkorku landsins kann fáa ein at spyrja seg sjálfan, hvat nú, tá fiskiskapurin svikur, ella tá fullveldisætlanin hevur skorið eina milliárd burtur av figgjarkorku okkara.

Skulu tá pensjónir og aðr almannaaveitingar skerað samsvarandi, og skal okkara heilsuverk somuleiðis skerað í takt við minkandi inntøkurnar av t.d. ríkisstuðulinum?

Tvangsarbeiði ger tey ikki fræls

Landsstýriskonan í almannaamáli hevur annars eisini borið fram, at nú skulu tey arbeiðsleysu við tvang aktivera.

Men fyrri tað fyrsta, so fær hon tað at ljóða, sum um at tey arbeiðsleysu sjálvi hava ábyrgd av tí ólukkuligu støðu, tey eru komin í.

Men hetta er púasta burturvið.

Síðan vil hon tvangsaktivera tey, og um tey, tá ikki taka av, so fáa tey onga veiting.

Fakfólk er flest øll á einum máli um, at tvangsaktivering ikki er serliga heppin.

Hinvegin skal tað almenna syrgja fyrri, at tey

Løgmaður sigur beinleiðis, at fólk skulu sjálvi syrgja fyrri at tryggja sær aldurdóm.

Hetta merkir so, at alt tað solidariska, sum aðr hava roynt at bygt upp, nú skal offrátt til frama fyrri eina skipan, har "enhver er sin egen lykkes smed."

Javnaðarflokkurin hevur eina ítøkiliga ætlan um eina pensjónsskipan, har høvuðsveitingin verður úr Samhaldsfasta, sum sjálvsagt eigur at verða munandi útbýgd.

Tjóðveldisflokkurin hevur áður fylgt okkum í hesi ætlan, so vónandi rakna teir við og fáa vent hesum borgarlaga rákinum hjá Fólkaflakkinum og Sjálvstýrisflokkinum.

Í valstríðnum vóru tað nógv, sum vildu gera nakað við at fáa stovsett ein barnburðargrunn fyrri allan arbeiðsmarknaðin.

Hetta fáa vit ikki eyga á í hesi løgmansrøðuni.

Somuleiðis vóru tað eisini fleiri, sum søgdu seg vilja gera nakað við útbúgvingarstuðulin, men heldur ikki hesum fáa vit eyga á í hesi røðuni.

Burtur úr löglistanum kundi vit hugsa okkum at fingið at vita frá avvarðandi landsstýrisfólkum, hvørjar broytingar løgtingið kann vænta sær.

Hvørjar eru høvuðsbroytingarnar í hesum frábodaðu lógaruppskoti?

Løgtingslóg um flaggið.

Løgtingslóg um fólkakrøv.

Løgtingslóg um kommunusamanlegging.

Nýggj stýrisskipan.

Løgtingslóg um umsiting av gjaldfærslánum.

Løgtingslóg um eftirgeving av ella gjaldsskipan av skuld til landskassan.

Løgtingslóg um meirvirðisgjald.

Løgtingslóg um arvaavgjöld.

Løgtingslóg um sjúkratrygging.

Bygnaðarbroytingar innan forsoyrg og barnaforsoyrg.

verða.

Eitt uppskot, sum bert samgongan tykist standa aftanfyrri, og har øll andstöðan fer ímóti, fellur við eina fólkataktvøðu.

Eingin ivi um tað.

Og tí eigur landsstýrið at spyrja seg sjálvt, hvat tá er vunnid, tá alt málið fellur á gólv.

Tað er eitt faktum, at loysing, kvetting, fullveldi ella ein suverenur statur her og nú hevur ikki undirtøku millum fólk.

Loysingin eigur ikki størri undirtøku enn gott 20%, meðan størri sjálvstýri innan ríkisfelagsskapin eigur undirtøku millum kanska eini 80%.

Tað er politikanaruppgávu at finna loysnir, sum fólkid og t.v.s. meirilutin í fólkunum ynskir.

Tað er demokrati.

Løgmaður sigur, at eitt uppskot um Føroyar sum fullveldi verður lagt fram á tingi í næstum, og síðan skulu serfrøðingar svara ein hóp av spurningum, sum allir hava relevans fyrri tingviðgerðina. M.a. framrokingar um ein sjálvberandi føroyskan búskap.

Eg vil tí mæla til, at tit seta serfrøðingarnar til arbeiðis beinanvegin, og tá ið allir spurningar eru svaraðir, kunnu tit leggja málið fram á ting.

Tað er háðan ímóti demokratium og ímóti Føroya Løgtingi at hava eina so týðningarmikla tingviðgerð uttan at løgtingið hevur tað neyðugu grundarlagið at taka støðu út frá.

Tað er ikki nóg mikið, at hesir upplýsingar koma sum ein frágreiðing einaferð, men hetta eru upplýsingar, sum vit vilja hava fram á tingborð, áðrenn aktvøtt verður í málinum.

Fyri meg at siggja stendur og fellur alt hetta stóra málið við, hvat tað er, sum landsstýrið vil.

Vilja menn fremja broytingar, størri og smærri, so er tíðin búgvin nú.

Vilja menn royna eitt eksperiment, sum kanska skal vera teimum ein varði komandi 50 árin, tó uttan at vinna longur fram á sjálvstýrisleið, so skal landsstýrismaðurin í sjálvstýrismálum leggja fram uppskot um loysingini her og nú, so sum hann tykist at ætla.

Møguleikin er nú fyrri broytingum, um vit vilja arbeiða okkum fram til ta breiðu semjuna, sum liggur og bíðar okkum.

Men lat meg enda við at minna samgongufólk á orðini hjá bygdamanninum Rasmusi Effersøe:

Slóðarin bjóst tó til ótols umsiðir, fúsar hann var til at bróta sær veg.

oman hann traar til grønkanði lóðir: "Fylgi mitt, kom nú og ger so sum eg!"

Oman fór alt á ta glerstøttu skor; rásin tó ikki gav kleyvunum festi,

samfelt fór alt so í smildur og sor,

tyndist sum slóðarin treysti.